

ASKER OG BÆRUM TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 08.06.2026 i Asker og Bærum tingrett

Sak nr.: 26-054414TVI-TAOB/TSAB

Dommer: Dommerfullmektig med alminnelig bemyndigelse Ingrid Weltzien

Saken gjelder: Stanse inngåelse av rammeavtale om drosjetransport

Asker Taxisentral AS

Advokat Lars Kokkin Christiansen

mot

Asker kommune

Advokat Kristian Jåtog Trygstad

KJENNELSE

Saken gjelder begjæring om midlertidig forføyning med krav om forbud mot inngåelse av kontrakt om levering av drosjetjenester i anbudskonkurranse frem til rettskraftig avgjørelse foreligger.

Sakens bakgrunn

Asker kommune kunngjorde 7. januar 2026 konkurranse om levering av taxitjenester til kommunen. Konkurransen gjaldt to delkontrakter, for taxitjenester i områdene Asker Nord og Asker Syd. Den foreliggende saken gjelder kun delkontrakten for Asker Nord.

Anskaffelsens formål og omfang ble beskrevet som følger:

Anskaffelsen skal dekke Oppdragsgivers behov for taxitjenester.

Det er usikkert hvor stort behovet vil være i avtaleperioden og volumet vil kunne variere blant annet som følge av Oppdragsgivers aktiviteter, budsjettsituasjon og andre rammefaktorer. Antatt forbruk er ca. 4 MNOK ekskl. mva. årlig. Dette er et estimat basert på tidligere kjøp og er ikke bindende for fremtidig avtalevolum.

Kontraktens maksimale verdi inkludert opsjoner er estimert til 20 MNOK ekskl. mva.

Det ble videre presisert at estimert verdi per delkontrakt var på 2 MNOK (eks. mva.) per år. Rammeavtalen har varighet fra 2. mars 2026 til 1. mars 2028, med opsjon for oppdragsgiver til å forlenge avtalen med inntil to år.

Partenes uenighet i saken er særlig tilknyttet punkt 5.11.2 i konkurransegrunnlaget, om kvalifikasjonskrav, som lød:

5.11.2 Leverandørens godkjenning, autorisasjon mv.

Krav: Leverandøren skal ha sentralløyve.

Dokumentasjonskrav: Bekreftelse på at leverandøren har gyldig løyve.

Underveis i konkurranseperioden stilte Asker Taxisentral AS følgende spørsmål til kommunen under dette punktet:

Vedr. punkt 5.11.2 Leverandørens godkjenning, autorisasjon mv.

Krav: Leverandøren skal ha sentralløyve.

Hos oss har morselskapet sentralløyyet. Vi legger ved dokumentasjon på dette ved innlevering av tilbudet. Vi ønsker å forsikre oss om at dette er ok fremgangsmåte.

Asker kommune besvarte spørsmålet den 20. januar 2026:

Det er tilstrekkelig at dere legger ved dokumentasjon på at morselskapet har sentralløyve.

Den 3. mars 2026 meddelte kommunen at delkontrakten for Asker Nord ble tildelt Asker Taxisentral AS. Kommunen opplyste å ha mottatt tilbud fra tre leverandører, hvor alle tre oppfylte kvalifikasjonskrav og minstekrav, samt at dokumentasjonskrav i denne sammenheng var kontrollert. Brevet utdypet videre hvordan kommunen hadde vektet de ulike tilbudene ut fra tildelingskriteriene pris, kvalitet og miljø, hvor Asker Taxisentral vant med en samlet poengsum på 9,85. Taxisentralen 02000 Bærum kom på andreplass med en poengsum på 8,83.

Taxisentralen 02000 klagde på tildelingen 13. mars 2026, og påpekte blant annet at Asker Taxisentral AS manglet sentralløyve. Kommunen avviste etter dette Asker Taxisentral AS fra konkurransen i brev av 20. mars 2026, med følgende begrunnelse:

Asker Taxisentral har ikke sentralløyve. Selskapet var derfor avhengig av å støtte seg på en annen virksomhet for å oppfylle kvalifikasjonskravet. Kommunen bekreftet i svar på spørsmål at Asker Taxisentral hadde anledning til å støtte seg på morselskapets sentralløyve.

Anskaffelsesforskriften § 16-10 åpner for at en leverandør støtter seg på andre for å oppfylle et kvalifikasjonskrav, og denne muligheten ble også påpekt og beskrevet i konkurransegrunnlaget punkt 5.12 Støttende virksomheter:

«Leverandøren kan støtte seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til kvalifikasjonskravene jf. FOA § 16-3 og FOA 16-5. Dette gjelder uavhengig av den juridiske tilknytningen mellom leverandør og virksomheten(e).

Dersom en leverandør ønsker å støtte seg på andre virksomheter for å tilfredsstille kvalifikasjonskravene, må ESPD-erklæring leveres elektronisk for både leverandør og virksomheten(e) som leverandøren støtter seg på. Leverandøren skal dokumentere at han råder over de nødvendige ressursene ved å legge frem forpliktelseserklæring fra disse virksomhetene, vedlegg 3.»

Som det fremgår av det siterte utdraget, stilles det særkrav til leverandører som støtter seg på andre for å oppfylle kvalifikasjonskrav. Leverandøren skal både dokumentere at han råder over den støttende virksomhetens ressurser, og det skal legges frem et eget ESPD-skjema fra det støttende selskapet. Disse særkravene i konkurransegrunnlaget følger opp særkrav som er stilt i anskaffelsesforskriften § 16-10.

Asker Taxisentral la frem bekreftelse på Taxisentralen i Bergens sentralløyve, men har verken lagt frem dokumentasjon på rådighet over deres ressurser eller eget ESPD-skjema fra Taxisentralen i Bergen. Dermed har ikke Asker Taxisentral dokumentert at selskapet kunne støtte seg på Taxisentralen i Bergens kvalifikasjoner.

Kommunen føyer til at kravet til å dokumentere rådighet også gjelder for selskaper i konsernforhold. I sak C-812/24 har EU-domstolen slått fast at mor- og datterselskaper er ulike virksomheter. Slik er det også i norsk rett, hvor et datterselskap ikke kan forplikte morselskapet.

I kvalifikasjonsvurderingen er derfor kommunen forpliktet til å se bort fra Taxisentralen i Bergens sentralløyve. Da har ikke Asker Taxisentral oppfylt kvalifikasjonskravet, og kommunen er forpliktet til å omgjøre tildelingene og avvise Asker Taxisentral.

Kommunen tildelte samme dag – 20. mars 2026 – delkontrakten for Asker Nord til Taxisentralen 02000 Bærum.

Kommunen fastsatte karensperiode frem til 31. mars 2026.

Asker Taxisentral AS innga begjæring om midlertidig forføyning til retten 27. mars 2026, hvor det er anført at det hefter feil ved anskaffelsesprosessen som har påvirket resultatet.

Da begjæringen ble fremsatt innenfor karensperioden, er kommunens adgang til å inngå kontrakt med Taxisentralen 02000 Bærum suspendert frem til tingretten har tatt stilling til begjæringen, jf. anskaffelsesforskriften § 25-3 første ledd bokstav a).

Muntlig forhandling om begjæringen om midlertidig forføyning ble avholdt 28. mai 2026.

Asker Taxisentral AS' anførsler i korte trekk

Det foreligger regelverksbrudd i anskaffelsesprosessen som har virket inn på beslutningene om å avvise Asker Taxisentral AS og tildelingen til Taxisentralen 02000 Bærum. Beslutningene må derfor tilsidesettes.

Kvalifikasjonskravet om sentralløyve hører innunder anskaffelsesforskriften § 16-2, om leverandørens registrering og autorisasjoner. Kommunen opplyste at det var tilstrekkelig å fremlegge morselskapets sentralløyve for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav om sentralløyve, men anskaffelsesforskriften tillater ikke at kvalifikasjonskrav etter forskriftens § 16-2 oppfylles gjennom samarbeid med tredjepart, jf. § 16-10. Kommunens tilbakemelding, som Asker Taxisentral AS innrettet seg etter, var dermed i strid med

anskaffelsesforskriften. Feilen har virket inn på utfallet av konkurransen, som innebærer at kommunen har avlysningsplikt, da feilen ikke kan rettes på annet vis. Dersom Asker Taxisentral AS korrekt hadde fått tilbakemelding om at selskapet selv måtte inneha sentralløyve, ville det blitt inngitt tilbud med eget sentralløyve. Det var tilstrekkelig med tid til å innhente slikt løyve, da det var rundt en måned mellom svaret fra kommunen på spørsmålet om sentralløyve og tilbudsfristen 19. februar 2026. Asker Taxisentral AS fikk innvilget slikt løyve 16 dager etter søknad. Selskapet ville alternativt inngitt tilbud med morselskapet som leverandør.

Dersom retten skulle komme til at anskaffelsesforskriften ikke er til hinder for at kvalifikasjonskravet om sentralløyve kunne oppfylles gjennom tredjemenn, anføres subsidiært at det foreligger brudd på klarhetskravet. Etter en objektiv og kontekstuell tolkning var det ikke tilstrekkelig klart at selskaper som ønsket å benytte morselskaps løyve også måtte inngi forpliktelseserklæring og ESPD-erklæring for morselskapet. Kommunens opprinnelige tildeling til Asker Taxisentral AS tilsier også at dette ikke var klart, da kommunen i denne forbindelse uttrykte at kvalifikasjonskrav var kontrollert og funnet oppfylt i alle de inngitte tilbudene.

Den manglende klarheten i konkurransegrunnlaget kan ha påvirket konkurransegrunnlaget, da Asker Taxisentral AS dersom dette var tilstrekkelig klart ville vedlagt etterspurt tilleggsk dokumentasjon, og det ville da ikke vært grunnlag for å avvise Asker Taxisentral. Feilen kunne vært reparert ved innhenting av tilleggsk dokumentasjon.

Kommunen hadde både rett og plikt til å innhente tilleggsk dokumentasjon i form av forpliktelseserklæring og ESPD-skjema fra Asker Taxisentral AS' morselskap. Etter praksis vil lovlighet av ettersending av denne typen dokumenter avhenge av at det i det opprinnelige tilbudet fremgikk at valgte leverandør mente å støtte seg på de aktuelle ressursene og at de aktuelle ressursene mente å avgi støtte. Det er klart at Asker Taxisentral AS mente å motta støtte fra morselskapet, da deres sentralløyve var vedlagt tilbudet. Videre var det objektive holdepunkter for at morselskapet mente å avgi støtte når det ses hen til løyvet som var fremlagt og relasjonen mellom selskapene, samt beskrivelsen av virksomhetsmodellen med morselskapet som sentralløyveinnehaver. Den manglende innhenting av tilleggsk dokumentasjon påvirket utfallet av konkurransen i Asker Taxisentral AS' disfavør.

Asker Taxisentral har nedlagt følgende påstand:

- 1. Asker kommune forbys å inngå rammeavtale med Taxisentralen 02000 om levering av drosjetjenester til Asker Nord frem til det er rettskraftig avgjort om kommunen har brutt regelverket om offentlige anskaffelser under gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.*
- 2. Asker kommune dømmes til å betale saksøkers sakskostnader.*

Asker kommunes anførsler i korte trekk

Begjæringen om midlertidig forføyning kan ikke tas til følge, da avvisningen av Asker taxisentral AS er i samsvar med konkurransegrunnlagets rammer og regelverket for øvrig.

Asker Taxisentral AS hadde ikke sentralløyve da konkurransen ble avsluttet, og selskapet oppfylte derfor ikke kvalifikasjonskravet alene. Anskaffelsesforskriften åpner for at en leverandør kan støtte seg på annen virksomhet i oppfyllelsen av kvalifikasjonskrav, men det oppstilles da særlige krav til at leverandøren må dokumentere rådighet over det andre selskapets ressurser, jf. § 16-10 (2).

Det er ikke i strid med anskaffelsesregelverket at en leverandør kan støtte seg på en tredjeparts sentralløyve. Et krav om sentralløyve kan rubriseres under forskriften § 16-6 (3) om dokumentasjon for tekniske og faglige kvalifikasjoner, som kan oppfylles ved støtte fra tredjeparter, jf. § 16-10.

Konkurransegrunnlaget presiserte i punkt 5.12 at der en leverandør vil støtte seg på andre virksomheter, må det fremlegges forpliktelseserklæring og ESPD-skjema for den støttende virksomheten. Slike dokumenter ble ikke fremlagt av Asker Taxisentral AS, og kommunen må derfor se bort fra morselskapets sentralløyve i vurderingen av kvalifikasjonskravene.

Det foreligger ikke brudd på klarhetskravet. Konkurransegrunnlaget må leses i sammenheng og tolkningen av dette vil etter rettspraksis kunne innebære at kvalifikasjonskrav får et noe annet innhold enn det som følger av kravets ordlyd isolert sett. Etter en objektiv fortolkning av konkurransegrunnlaget under ett, var det tilstrekkelig klart at der en leverandør ville støtte seg på tredjepart for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav, ville dette kreve at det fremlegges spesifisert dokumentasjon tilknyttet rådighet i form av ESPD-skjema og forpliktelseserklæring for den støttende tredjeparten.

Asker Taxisentral AS har i ESPD-skjemaet sitt uttrykkelig opplyst «ikke aktuelt» på spørsmål om å støtte seg på andre virksomheter. Det er klare objektive holdepunkter for at Asker Taxisentral AS ikke mente å støtte seg på andre. Det er videre ingen objektive holdepunkter som indikerer at morselskapet har påtatt seg noen forpliktelser i forbindelse med tilbudet.

Kommunen hadde heller ikke plikt til å innhente supplerende dokumentasjon. Det var ikke urimelig å ikke gi Asker Taxisentral AS mulighet til å reparere feilen. Det anføres at det ville vært ulovlig å la Asker Taxisentral AS reparere feilen, da dette er en vesentlig innholdsmessig endring av opprinnelig tilbud, jf. EU-domstolens avgjørelse C-387/14 og forskriften § 23-3(2). Oppdragsgiver risikerer i denne forbindelse også å bli erstatningsansvarlig ved å åpne for ulovlig retting, og må etter rettspraksis innvilges noe skjønn.

Asker kommune har nedlagt følgende påstand:

1. *Begjæring om midlertidig forføyning tas ikke til følge.*
2. *Asker kommune tilkjennes sakens kostnader.*

Rettens vurdering

Det følger av anskaffelsesloven § 9 at tvistelovens regler om midlertidig forføyning gjør seg gjeldende også i anskaffelsesprosesser, såfremt kontrakt ikke er inngått. Retten viser til at begjæringen om midlertidig forføyning er inngitt i karensperioden før kontraktsinngåelse, og retten har dermed kompetanse til å ta stilling til begjæringen.

Etter tvisteloven § 34-2 må den begjærende part sannsynliggjøre å ha et krav, samt sikringsgrunn, for at en begjæring om midlertidig forføyning skal kunne tas til følge av retten.

Partene er i saken enige om at det foreligger sikringsgrunn, og spørsmålet er om saksøker har sannsynliggjort et krav. Retten må i denne forbindelse prejudisielt ta stilling til om det er mer sannsynlig at Asker Taxisentral AS vil få medhold i en eventuell etterfølgende rettssak om sitt krav, enn det motsatte, jf. Ot.prp. nr. 65 (1990-1991) s. 275.

Partene er enige om at krav om sentralløyve er et kvalifikasjonskrav, og retten legger dette til grunn for den videre drøftelsen.

Retten vil først ta stilling til Asker Taxisentral AS' anførsel om at det er i strid med anskaffelsesregelverket å tillate at leverandører støtter seg på en tredjeparts sentralløyve for å oppfylle kvalifikasjonskrav om slikt løyve.

Konkurranses grunnlagets punkt 5.11.2 oppstilte som kvalifikasjonskrav at «leverandøren skal ha sentralløyve». Det er videre ubestridt at kommunen, i sitt svar på spørsmål fra Asker Taxisentral AS, åpnet for at kravet kunne oppfylles ved at leverandørens morselskap innehar et slikt løyve.

Anskaffelsesforskriften § 16-10 regulerer leverandørers mulighet til å støtte seg på andre virksomheter i anskaffelsesprosesser. Bestemmelsens første ledd lyder:

En leverandør kan for en bestemt kontrakt støtte seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet, jf. § 16-3, og tekniske og faglige kvalifikasjoner, jf. § 16-5. Dette gjelder uavhengig av den rettslige forbindelsen mellom dem.

Asker Taxisentral AS har anført at krav om sentralløyve må anses som krav om en bestemt autorisasjon etter § 16-2 (2), hvor det fremgår at oppdragsgiver kan stille krav om at *«leverandøren har en bestemt autorisasjon (...), dersom dette er påkrevd i leverandørens hjemland»*. Da dette ikke er en kategori kvalifikasjonskrav leverandøren kan støtte seg på andre virksomheter for å oppfylle etter § 16-10, følger det av regelverket at et krav om sentralløyve må være oppfylt av leverandøren selv.

Kommunen har innvendt at et krav om sentralløyve kan rubriseres under forskriftens § 16-5, om tekniske og faglige kvalifikasjoner, og at tredjeparter dermed kan benyttes for oppfyllelse av dette.

Retten bemerker at ordlyden i § 16-10 uttrykkelig angir at en leverandør kan støtte seg på annen virksomhet for å oppfylle kvalifikasjonskrav tilknyttet 1) økonomisk og finansiell kapasitet og 2) tekniske og faglige kvalifikasjoner. Når bestemmelsen spesifikt oppregner disse kvalifikasjonskravene, med henvisninger til bestemmelsene som regulerer dette, mener retten dette må forstås som en uttømmende regulering, og at det dermed ikke er adgang for en leverandør til å støtte seg på annen virksomhet for å oppfylle kvalifikasjonskrav tilknyttet registrering og autorisasjoner jf. § 16-2. En slik forståelse er også lagt til grunn av Klagenemnda for offentlige anskaffelser i sak 2022/549, med henvisning til artikkel 63 i direktiv 2014/24, som § 16-10 i anskaffelsesforskriften implementerer.

Krav om sentralløyve kan etter rettens syn ikke anses som en krav tilknyttet økonomisk og finansiell kapasitet. Spørsmålet blir etter dette om et krav om sentralløyve skal anses som et krav om teknisk eller faglig kompetanse etter § 16-5.

Etter anskaffelsesforskriften § 16-5 kan det stilles relevante krav for å sikre at leverandøren har *«de tekniske og faglige kvalifikasjonene, inkludert menneskelige og tekniske ressurser og erfaringer til å utføre kontrakten»*.

Det er videre uttømmende regulert i § 16-6 hvilken dokumentasjon som kan kreves tilknyttet en leverandørs tekniske og faglige kvalifikasjoner, jf. bestemmelsens første ledd, samt Dragsten i Juridikas lovkommentar til bestemmelsen, ajourført 1. september 2019.

Sentralløyver er regulert i yrkestransportloven, hvor det følger av § 9 c at det kreves løyve for å drive drosjesentral. Det følger videre av § 4 (2) at løyve skal tildeles den som driver varig virksomhet i Norge, har godandel og tilfredsstillende økonomisk evne. Krav om sentralløyve i drosjenæringen er innført i senere tid, og i forarbeidene er det fremhevet at drosjesentralen skal være en seriøs og robust aktør i markedet, både for forbrukere og offentlige myndigheter, hvor sentralen får en viktig rolle med tanke på ivaretagelse av overordnede samfunnshensyn, jf. Prop. 39 L (2023-2024) s. 58-59.

Konkret er det i forarbeidene vist til at sentralene vil få utstrakte plikter tilknyttet innsamling og lagring av informasjon, med krav om å samarbeide med offentlige myndigheter og etablere og drifte klageordninger, samt at sentralene vil ha en viktig rolle når det kommer til å sikre et tilstrekkelig tilbud for personer med nedsatt funksjonsevne. Det er mot denne bakgrunn kravet om sentralløype og vilkårene for slikt løype må forstås.

Kommunen har anført at et krav om å dokumentere sentralløype inngår i § 16-6 første ledd bokstav d), som åpner for at oppdragsgiver kan kreve fremlagt «*en beskrivelse av tekniske fasiliteter og undersøkelses- og forskningsfasiliteter som leverandøren råder over, og leverandørens kvalitetssikringstiltak*».

Dragsten utdyper om dette med kvalitetssikringstiltak i § 16-6 bokstav d) i Juridikas lovkommentar til bestemmelsen:

Det å ha et kvalitetssikrings-/styringssystem innebærer at leverandøren har implementert et system for prosedyrer, prosesser, handlingsplaner og mål som skal sikre kvaliteten på leveransene, slik klagenemndas sak 2017/67 (Multilux) premiss 75.

Etter rettens syn er det etter ordlyden lite naturlig å klassifisere et krav om å fremlegge sentralløype som et dokumentasjonskrav tilknyttet beskrivelse av tekniske fasiliteter eller kvalitetssikringstiltak.

Slik retten forstår begrepet «kvalitetssikringstiltak» fremstår dette rettet mot den konkrete driften av en virksomhet som sådan, og ikke mot overordnede vilkår påkrevd for å få tillatelse til å drive en form for virksomhet. Dersom henvisningen til kvalitetssikringstiltak skulle forstås så vidt bredt, ville behovet for en egen bestemmelse om krav til registrering og autorisasjon i § 16-2 raskt bortfalle.

Retten bemerker også at kommunen selv i konkurransegrunnlaget plasserte kravet om sentralløype under overskriften «Leverandørens godkjenning, autorisasjon mv».

Spørsmålet om hvilken dokumentasjon som kan kreves for «tekniske og faglige kvalifikasjoner» etter anskaffelsesregelverket ble også vurdert av EU-domstolen i sak C-368/10 (Max Havelaar). I saken stilte oppdragsgiver kvalifikasjonskrav tilknyttet bærekraftige innkjøp og sosialt ansvarlige tilbydere, og EU-domstolen konkluderte med at dette var et ulovlig kvalifikasjonskrav, da det ikke var tilknyttet dokumentasjon for tekniske og faglige kvalifikasjoner. Retten mener dommen har en viss overføringsverdi til den aktuelle sak, hvor krav om sentralløype innebærer en minstestandard, som også har en side til sosialt ansvar etter forarbeidenes beskrivelse av dette. Dommen uttrykker i avsnitt 105-107:

As Article 48(1) to 48(6) render apparent, Article 48 exhaustively lists the factors on the basis of which the contracting authority may evaluate and assess the technical and professional abilities of the tenderers. Moreover, while Article 44(2) authorises the contracting authority to establish minimum capacity levels which tenderers must satisfy in order that their tender can be taken into consideration for the award of the contract, those levels can be fixed only, pursuant to the first paragraph of Article 44(2), by reference to the factors listed in Article 48 of the directive, concerning technical and professional ability.

Contrary to what is argued by the Kingdom of the Netherlands, the requirement of respect for the 'criteria of sustainable purchasing and socially responsible business' is not connected to any of those factors.

In particular, the information requested pursuant to that requirement, that is to say the statement of '[in what way the tenderer] fulfils the criteria of sustainable purchasing and socially responsible business [and] contributes to improving the sustainability of the coffee market and to environmentally, socially and economically responsible coffee production' cannot be assimilated to 'a description of the technical facilities and measures used by the supplier or service provider for ensuring quality and the undertaking's study and research facilities' referred to in Article 48(2)(c) of Directive 2004/18. The term 'quality' which is used not only in that provision but also in subparagraphs (b), (d) and (j) of that paragraph must, in the context of that Article 48, be understood as the technical quality of the services provided or supplies of a kind similar to that of the services or supplies which constitute the subject-matter of the contract concerned, the contracting authority being entitled to require that the tenderers inform it how they check and guarantee the quality of those services or supplies, to the extent provided for in those subparagraphs.

Etter rettens syn illustrerer avgjørelsen at krav til tekniske og faglige kvalifikasjoner, og de tilhørende dokumentasjonskravene, ikke skal forstås for vidt. Retten viser til at EU-domstolen i avgjørelsen konkret adresserer hva som ligger i «ensuring quality» - kvalitetssikringstiltak – og knytter dette til den tekniske kvaliteten på tjenester som tilbys. Et krav om sentralløype er slik retten vurderer dette ikke knyttet til teknisk kvalitet.

Retten mener etter dette at et krav om sentralløype ikke kan kategoriseres under krav til tekniske og faglige kvaliteter, med tilhørende dokumentasjonskrav, i anskaffelsesforskriften §§ 16-5 og 16-6. Slik retten forstår anskaffelsesforskriften § 16-10, som redegjort for over, vil en leverandør da heller ikke kunne støtte seg til annen virksomhet til å oppfylle kravet om sentralløype.

Kommunen svar til Asker Taxisentral AS underveis i anbudskonkurransen, om at kvalifikasjonskravet kunne oppfylles ved å fremlegge morselskapets sentralløye, bygger etter rettens vurdering på en uriktig forståelse av forskriften.

Spørsmålet blir i det videre hvilken betydning dette får.

I LE-2011-40623 vurderte lagmannsretten betydningen av feil i konkurransegrunnlaget. Lagmannsretten konkluderte med at det må påvises at feilen «nærliggende faktisk mulighet» for at en feil kan ha hatt betydning, for at det skal foreligge saklig grunn for å avlyse en anbudskonkurranse. I klagenemndsavgjørelsen KOFA-2021-592 ble på generelt grunnlag uttalt at en oppdragsgiver vil ha plikt til å avlyse en konkurranse dersom den aktuelle feilen kan ha påvirket enten deltakerinteresser eller utfallet av konkurransen, og feilen heller ikke kan rettes på annen måte enn ved avlysning av konkurransen. Retten er enig i dette, og legger disse utgangspunktene til grunn.

Anskaffelsesforskriften § 25-1 fjerde ledd lyder:

Dersom oppdragsgiveren finner at beslutningen om valg av leverandør er i strid med forskriften, kan beslutningen omgjøres frem til kontrakten er inngått.

Bestemmelsen åpner for at endringer kan skje etter at beslutning om tildeling er fattet, og henviser til et skjønn hos oppdragsgiver, gitt bruken av ordet «kan». Samtidig er det i klagenemndspraksis vist til at bestemmelsen ikke bare innebærer en rett, men tidvis også en plikt, til å omgjøre sin tildelingsbeslutning, jf. eksempelvis KOFA-2020-73:

Dersom det hefter feil ved tildelingsbeslutningen har oppdragsgiver ikke bare en rett, men også en plikt til å rette opp. Dette gjelder for eksempel når evalueringen ikke er i samsvar med de føringene som fremgår av konkurransegrunnlaget, og hvor evalueringen dermed er i strid regelverkets krav til forutberegnelighet, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2018/555 [KOFA-2018-555]1, premiss 45. Det er imidlertid ikke anledning til å omgjøre en beslutning på bakgrunn av en endret skønnsmessig vurdering. Det er videre innklagede som må vise at den opprinnelige tildelingen var i strid med forskriften, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2018/317 [KOFA-2018-317]1, premiss 38 med videre henvisninger.

Etter rettens syn var kommunens svar på spørsmålet om sentralløye – hvor det ble åpnet for at leverandører kunne støtte seg på tredjepart for å oppfylle kravet – i strid med anskaffelsesforskriften. Retten har kommet til at kravet om sentralløye ikke er blant kvalifikasjonskravene som åpner for at en leverandør kan støtte seg på tredjepart ved oppfyllelsen, jf. anskaffelsesforskriften § 16-10. Den praktiske konsekvensen av dette er at leverandøren selv må oppfylle kvalifikasjonskravet.

Dersom kommunen etter spørsmål fra Asker Taxisentral AS hadde opplyst om dette, fremstår det etter rettens vurdering som mest sannsynlig at selskapet ville ha søkt om, og fått innvilget, eget sentralløyve før tilbudsfristens utløp. Retten viser i denne sammenheng til at Asker Taxisentral mottok svar på spørsmålet om sentralløyve 20. januar, mens tilbudsfristen var 19. februar. Selskapet har senere også søkt om eget sentralløyve, hvilket ble innvilget 16 dager etter søknad. Asker Taxisentral AS har også vist til at de alternativt kunne inngitt tilbud med morselskapet som leverandør.

Svaret fra kommunen om sentralløyvet-kravet satt føringer for tilbudet som ble inngitt av Asker Taxisentral AS, og med dette også tildelingsprosessen. Retten viser til at kommunen først tildelte den aktuelle delkontrakten til Asker Taxisentral AS, men senere omgjorde tildelingsbeslutningen med den begrunnelse at nødvendig støttedokumentasjon fra morselskapet manglet. Dersom Asker Taxisentral hadde dokumentert eget sentralløyve, ville avvisning fra konkurransen ikke ha funnet sted. Basert på kommunens vurdering av tildelingskriteriene, ville selskapet da ha blitt tildelt kontrakten.

Etter rettens syn er det etter dette sannsynlighetsovervekt for at Asker Taxisentral AS i en videre rettslig prosess vil vinne frem med sitt krav, om at kommunens endrede tildelingsbeslutning var uriktig, med den følge at tildelingen til fordel for Taxisentralen 02000 Bærum enten må tilsidesettes, eller konkurransen avlyses.

Retten har kommet til at begjæringen om midlertidig forføyning tas til følge. Dette innebærer at kommunen ikke kan inngå kontrakt med Taxisentralen 02000 Bærum før saken er rettskraftig avgjort.

Sakskostnader

Asker Taxisentral AS har vunnet frem, og har krav på full erstatning for sine sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd. Unntaksbestemmelsene i § 20-2(3) og § 20-4 er vurdert, men får ikke anvendelse.

Selskapet har fremlagt en sakskostnadsoppgave på totalt 192 177 kroner, som inkluderer rettsgebyret og reisekostnader for partsrepresentanten. Etter rettens syn har kostnadene vært rimelige og nødvendige, jf. § 20-5. Asker kommune har ikke hatt innvendinger til sakskostnadsoppgaven.

Asker kommune dømmes etter dette til å betale Asker Taxisentral AS' sakskostnader med 192 177 kroner.

SLUTNING

1. Asker kommune forbys å inngå rammeavtale med Taxisentralen 02000 Bærum om levering av drosjetjenester til Asker Nord frem til det er rettskraftig avgjort om kommunen har brutt regelverket om offentlige anskaffelser under gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.
2. Asker kommune dømmes til å betale 192 177 kroner i sakskostnader til Asker Taxisentral AS innen to uker etter forkynning av denne kjennelsen.

Retten hevet

Ingrid Weltzien

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med undertegnet original.

*Hanne Merethe Wallborg
førstekonsulent*

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre f.eks. om det bør være muntlig behandling i rettsmøte, skriftlig behandling og/eller rettsmekling.

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar overvekt av sannsynlighet for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.